

D'esquerra a dreta, el president del Govern balear, Francesc Antich, l'ex-president i ministre de Medi Ambient, Jaume Matas, i la presidenta del Consell Insular de Mallorca, Maria Antònia Munar. Tots tres viuran el 2001 com una prova definitiva per als seus objectius polítics.

El moment de la veritat

L'any 2001 serà el que marcarà el pas de l'equador de la legislatura a les Balears. Precisament per això mateix no serà un any, com podria semblar en principi, anodí. Serà essencial per a les aspiracions futures del Pacte de Progrés, és a dir, amb vistes a les eleccions autonòmiques de la primavera del 2003.

Una vegada iniciada aquesta legislatura l'agost del 1999, el 2001 marcarà el punt de "no-retorn". Tot allò que sigui capaç de donar de si el Pacte de Progrés ho haurà de demostrar durant aquests dotze mesos o, a tot estirar, deixar-ho a punt per realitzar-ho el 2002. S'ha arribat al moment o, per ser més precisos, a l'any de la veritat. Tot allò que no es faci, o bé que no es deixi a punt, durant el 2001 és pràcticament impossible que pugui fer-se més tard. Cal entendre que, pel temps que es necessita per tirar endavant lleis –i encara més si es tracta d'un govern que requereix el suport i, per tant, la negociació de sis grups polítics diferents (PSIB, PSM, EU-Els Verds de Mallorca, UM, Els Verds-Eivissa i la coalició d'Organitzacions Progressistes de For-

mentera)–, tot allò que no s'aprovi durant el 2001 o que no quedi pactat per ser aprovat abans de l'estiu del 2002 correrà un alt risc de quedar pendent. En llenguatge parlamentari, una llei que no s'aprova en un període legislatiu "decau". O el Pacte de Progrés aprova, ja, tot allò que és capaç d'aprovar, o "decaurà" el que no s'hagi aprovat. Perquè ningú no espera que en entrar al 2002 sigui possible enllestir iniciatives noves. Sobretot per una raó: perquè a partir de la *rentrée* del setembre del 2002 ja s'entrarà en la recta final cap a les eleccions de la primavera de 2003 i aleshores tots els sis grups que formen el Pacte de Progrés estaran de ple en una lògica dinàmica progressiva de desmarcar-se els uns dels altres.

D'aquesta manera, doncs, tant l'ecotaxa, les mesures de xoc de contenció urbanística, la posada en funcionament (si el Tribunal Constitucional no ho ajorna fins a la sentència final) de la llei de consells, l'empenta en normalització lingüística, com els plans contra la sinistralitat laboral, i també la creació de nous parcs naturals, etc., hauran de convertir-

se en realitat durant aquest 2001. I no només com a lleis, sinó –i possiblement això sigui molt més important–, com a realitats visibles pels ciutadans. El resum podria ser que comença l'any de la veritat, pel Pacte de Progrés.

És aquest el sentit polític que li dona, a l'any 2001, el sociòleg Antoni Tarabini, segons el qual, abans de qualsevol altra consideració, cal tenir present una realitat: "Sense cap mena de dubte –assegura– el Pacte de Progrés està, avui, a finals de l'any 2000, consolidat, després d'haver superat la crisi de la primavera". Es refereix al moment de màxima tensió, quan les organitzacions agràries de dreta organitzaren mobilitzacions contra el Govern balear, que al capdavant portaren a la dimissió el conseller d'Agricultura, Joan Mayol, que fou substituït per Mateu Morro; i, també, a la crisi d'Eivissa, on la presidenta Pilar Costa destituï el representant d'Els Verds, Joan Buades. Tarabini pensa que amb la tranquil·litat del clima polític, tant el Govern balear en particular com el Pacte de Progrés en general (que no només governa l'executiu balear, sinó també els tres consells in-

sulars) té assegurat que arribarà a la fi de la legislatura. Però això, per al sociòleg no és el més important, perquè “cal entendre que la qüestió no és, només, arribar-hi, sinó arribar-hi amb prou capital per oferir a la ciutadania. Aquest és el repte, oferir realitzacions tangibles. Tangibilitat, aquesta és la paraula que defineix, avui per avui, la necessitat que té el Govern balear. Oferir realitzacions que el ciutadà pugui veure que li milloren la vida. I no hi ha cap dubte que l'any 2001 serà definitiu, en aquest sentit. Passarem l'equador de la legislatura i si el Pacte vol tenir opcions amb vista al 2003 ha de començar a donar realitzacions tangibles al ciutadà”.

En un altre sentit, el catedràtic d'Història Contemporània de la Universitat de les Illes Balears, Miquel Duran, també atorga a l'any 2001 una significació especial: “Aquest any serà definitiu per veure com evolucionen dos factors polítics: les relacions entre cada membre del Pacte i, d'altra banda, la relació del PP,

l'únic partit opositor, amb el Govern”. Per a Duran serà molt important veure com actuen els conservadors, “perquè si a les Balears adopten el pur mimetisme de Madrid, seran objectivament un element d'unió del Pacte que ajudarà a adormir les hipotètiques divergències entre els partits que estan en el govern; ara, si actuen amb intel·ligència, podrien d'alguna manera ajudar a excitar les diferències, la qual cosa naturalment beneficiaria els conservadors”.

En aquest cas caldria saber com respondran el partits del Pacte. Sobre aquesta qüestió Miquel Duran hi veu el perill “real, no imaginari, que cada partit, atès que s'està passant per l'equador de la legislatura, tiri tant cap a ca seva que se'n ressenti el Pacte en general”. Diu el catedràtic de la UIB que “el Pacte és un equilibri molt delicat, i si qualcú estira massa cap al seu costat, tot i que segurament no es trencaria, sí que es crearien problemes que farien molt difícil, potencialment, tornar a refer un pacte

semblant per a després de les eleccions del 2003”. Per a Duran, l'any 2001 serà clau per veure per on van les coses. “No hem de ser ingenus, cap partit no deixarà d'estirar mai cap al seu costat per enfortir el Pacte en general. Però això, que el ciutadà ho podria entendre a finals de la legislatura, no crec que ho entengués tan aviat, ara, el 2001. Si es fes palès tan aviat crec que seria negatiu per a tots els partits del Pacte, perquè –tampoc no han de ser ingenus– el ciutadà avaluarà que el Pacte no ha funcionat bé, i això tendria un cost alt, per a tots”. El catedràtic fins i tot s'arrisca a posar dates més concretes: “L'estiu que ve el ciutadà tendrà ja una imatge prou feta del Pacte, i a partir de la següent tardor serà difícil canviar-la. Per això és tan important aquest any que ara començam”.

El resum, doncs, sembla clar: el Pacte de Progrés és, efectivament, davant el seu any de la veritat.

Miquel Payeras

Exposició

Sucre & Borja. La canyamel dels Ducs: del trapig a la taula

Del 21 de desembre de 2000
al 23 de febrer de 2001

CASA DE CULTURA
MARQUÈS DE GONZÁLEZ DE QUIROS

AJUNTAMENT DE GANDIA

GENERALITAT VALENCIANA
CONSELLERIA DE CULTURA

CECALÉONS EE.VV.

2000 ANY BORJA